

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 11-12/2022

z dnia 27 stycznia 2023 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ	6
ORZECZENIA IZBY CYWILNEJ	8
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	18
UCHWAŁY IZBY KARNEJ.....	21
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH	24
PYTANIA PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ.....	27
PYTANIE PRAWNE DO IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	29
UCHWAŁY IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	30

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 152/22

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy umowa kredytu bankowego indeksowanego jest umową wzajemną w rozumieniu art. 487 § 2 k.c.?”

III CZP 153/22

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Lublinie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy prawomocne postanowienie zawierające plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości, w którym komornik wymienia osobę, dla której jest przeznaczona suma przypadająca od nabywcy, wydane w oparciu o przepis art. 1037 § 2 k.p.c. i stanowiące tytuł egzekucyjny przeciwko nabywcy nieruchomości, stanowi podstawę wpisu w księdze wieczystej hipoteki, powstałej z mocy samego prawa na podstawie art. 1037 § 3 k.p.c., bez nadawania przez sąd tak powstałemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, czy też z uwagi na treść art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku (tekst jednolity z dnia 22 lipca 2022 roku w Dz. U. z 2022 roku, poz. 1728) konieczne jest zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w postaci wyżej opisanego postanowienia przez sąd w klauzulę wykonalności, pomimo że hipoteka powstaje z mocy samego prawa, niezależnie od dokonania wpisu w księdze wieczystej”

III CZP 154/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy wniesienie przez stronę skargi kasacyjnej, której przyjęcia do rozpoznania odmówił następnie Sąd Najwyższy, skutkować powinno odrzuceniem jej zażalenia na orzeczenie sądu II-ej instancji, którego przedmiotem jest zwrot kosztów postępowania apelacyjnego?”

III CZP 155/22

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy wezwanie spadkobierców przez ogłoszenie wywołuje skutek w postaci rozpoczęcia biegu terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu i odrzuceniu spadku, dla spadkobierców nieznanych z miejsca pobytu, a w razie odpowiedzi negatywnej,

od kiedy należy liczyć termin określony art. 1015 § 1 k.c do złożenia przez kuratora oświadczenie o przyjęciu, bądź odrzuceniu spadku?”

III CZP 156/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie V Wydział Cywilny przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy w sprawie, w której dochodzone są roszczenia wywodzone z abuzywności klauzul umownych o ustalenie nieważności umowy kredytu i zwrot nienależnych świadczeń

spełnionych na jej podstawie, zachodzi po stronie powodowej współuczestnictwo konieczne kredytobiorców?

w razie pozytywnej odpowiedzi:

2. Czy przystąpienie do sprawy osoby zawiadomionej w trybie art. 195 § 2 zdanie drugie k.p.c. po upływie terminu wskazanego w art. 195 § 2 zdanie trzecie k.p.c. jest bezskuteczne (art. 167 k.p.c.), czy też należy je potraktować jako wystąpienie z nowym powództwem?”

III CZP 157/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie V Wydział Cywilny przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

Czy w okresie wskazanym w art. 15 zzs¹]ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2095), sprawy toczące się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 446) są rozpoznawane przez sądy pierwszej oraz drugiej instancji w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15 zzs¹] ust. 1 pkt 4 przywołanej ustawy z dnia 2 marca 2020 r., czy też sprawy te są rozpoznawane w pierwszej instancji w składzie wskazanym w art. 3 ust. 2 ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, zaś w drugiej instancji w postępowaniu zażaleniowym w składzie wskazanym w art. 397 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego?

III CZP 158/22

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie V Wydział Cywilny przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy na postanowienie sądu w przedmiocie zabezpieczenia spadku orzekające co do istoty sprawy przysługuje środek zaskarżenia w postaci zażalenia czy apelacji?”

UCHWAŁY IZBY CYWILNEJ

III CZP 116/22 – z dnia 16 listopada 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

1. Artykuł 13a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r., poz. 1125) znajduje zastosowanie do dochodzonych przez konsumentów roszczeń wynikających z czynności bankowych (art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, tekst jedn. Dz. U. z 2022 r., poz. 2324).

2. Odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III CZP 140/22 – z dnia 16 listopada 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie:

„Czy przepisy kodeksu cywilnego definiujące prowizję agencyjną z tytułu umów zawartych w czasie trwania umowy agencyjnej (art. 758¹ § 1 w zw. z art. 758¹ § 2 k.c.) mają charakter bezwzględnie wiążący?”

umorzono postępowanie przed Sądem Najwyższym.

III CZP 118/22 – z dnia 15 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego w Rybniku:

„Czy w przypadku stwierdzenia umorzenia z mocy prawa postępowania egzekucyjnego, wszczętego przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, na podstawie art. 823 k.p.c. z uwagi na bezczynność wierzyciela, gdy skutek w postaci umorzenia nastąpił po wejściu w życie

wymienionej ustawy, dopuszczalne jest obciążenie wierzyciela opłatą stosunkową zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych, czy też opłata powinna zostać określona na podstawie art. 29 ust. 4 powołanej ustawy?”

odmówiono podjęcia uchwały.

ORZECZENIA IZBY CYWILNEJ

II CSKP 94/22 – wyrok z dnia 23 lutego 2022 r.

Instytucja wyczerpania prawa ochronnego na znak towarowy ma na celu urzeczywistnienie zasady swobody przepływu towarów, z jednoczesnym uznaniem w odpowiednim zakresie zasady terytorialności ochrony własności przemysłowej.

II CKP 476/22 – postanowienie z dnia 3 marca 2022 r.

Jeżeli w ustalonym przez sąd stanie faktycznym możliwe jest stwierdzenie zasiedzenia w dwóch różnych momentach czasowych na rzecz dwóch różnych osób, to o tym, z nadejściem którego z tych terminów należy stwierdzić zasiedzenie decyduje interes prawny wnioskodawcy, definiowany i uzasadniany przez niego przy konstruowaniu wniosku wszczynającego postępowanie.

II CSKP 585/22 – wyrok z dnia 26 kwietnia 2022 r.

Mając na uwadze treść art. 355 § 2 k.c., należy przyjąć, że pełnomocnik procesowy może zgłosić wniosek dowodowy i powinien to uczynić, nawet pomimo sprzeciwu mocodawcy, jeżeli przeprowadzenie tego dowodu daje realną możliwość wygrania sprawy w całości lub w części.

III CZ 177/22 – postanowienie z dnia 26 kwietnia 2022 r.

Zarządca przymusowy, o którym mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1048), jest uprawniony do udzielenia sobie samemu pełnomocnictwa, jeżeli jest jedną z osób, o których mowa w art. 87 k.p.c.

II CSKP 29/22 – postanowienie z dnia 28 kwietnia 2022 r.

Ocena dysponowania odpowiednim dostępem do drogi publicznej zawsze ma za przedmiot sytuację nieruchomości izolowanej – również wówczas, gdy nieruchomości sąsiednie należą do tego samego właściciela; sąsiedztwo takie nie powoduje, że stają się one jednym gruntem dysponującym, jako całość, dostępem do drogi publicznej.

II CSKP 78/22 – wyrok z dnia 6 maja 2022 r.

1. Decyzje administracyjne wydawane w formie rozkazów personalnych w ramach stosunku służbowego funkcjonariusza Policji są przejawem wykonywania władzy publicznej, za które Skarb Państwa może ponosić odpowiedzialność na podstawie art. 417 w zw. z art. 417¹ § 2 k.c.

2. Artykuł 42 ust. 5 ustawy o Policji nie wyklucza przyznania funkcjonariuszowi przywróconemu do służby odszkodowania przekraczającego wysokość świadczenia przewidzianego w tym przepisie.

II CSKP 457/22 – wyrok z dnia 6 maja 2022 r.

1. Artykuł 21a ust. 9 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne nie umożliwia podmiotowi uprawnionemu do importu równoległego produktu leczniczego oznaczenia tego produktu znakiem towarowym, do którego prawa przysługują innemu podmiotowi, jeżeli produkt nie był wcześniej oznaczony tym znakiem.

2. Podmiot uprawniony z tytułu znaku towarowego nie ma obowiązku dopuszczania innych przedsiębiorców do nieodpłatnego korzystania z tego znaku tylko dlatego, że brak takiego dopuszczenia stawiałby innego przedsiębiorcę w gorszej pozycji rynkowej.

II CSKP 993/22 – wyrok z dnia 18 maja 2022 r.

Zasadą jest, iż w ramach kompetencji zawartej w treści art. 101 k.r.o. rodzic może dokonywać czynności procesowych w imieniu dziecka, kierując się jego dobrem w granicach należytej staranności. Te bowiem czynności procesowe rodziców podejmowane imieniem ich małoletnich dzieci, które w sposób niebudzący wątpliwości prowadzić mogą tylko do polepszenia ich sytuacji prawnej, nie wymagają dla swej ważności zezwolenia sądu opiekuńczego. Odmiennie należy jednak ocenić te działania procesowe, które mogą sytuację małoletnich pogorszyć. Te czynności wymagać już będą – jako zasada – zezwolenia sądu opiekuńczego. Taką czynnością jest zaś m.in. wytoczenie powództwa w zakresie roszczenia o stwierdzenie nieważności umowy kredytu hipotecznego. Skutki takiej czynności procesowej niekiedy mogą bowiem być negatywne dla majątku dziecka,

narażające osobę małoletnią na doniosłe konsekwencje np. w sytuacji uwzględnienia powództwa, choćby w postaci otwarcia drogi do roszczenia banku o zwrot wypłaconego kapitału. Istota uznania umowy kredytu za nieważną powoduje bowiem powstanie obowiązku wzajemnego zwrotu świadczeń otrzymanych w związku z realizacją umowy, co oznacza m.in. istotne ryzyko dla konsumenta, które należy wziąć pod uwagę przy ocenie możliwości wytoczenia powództwa w świetle przepisu art. 101 § 3 k.r.o. W tym zaś należy upatrywać wyjątkowości powództwa o stwierdzenie nieważności umowy kredytu hipotecznego od ogólnej zasady dopuszczalności wytaczania powództwa w imieniu małoletniego.

II CZ 151/22 – postanowienie z dnia 18 maja 2022 r.

1. Powołanie w pozwie terminu „rozprawa” we wnioskach innych niż żądanie przeprowadzenia rozprawy sformułowane explicite, stanowi dorozumiany wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

2. W przypadku zawarcia w treści pozwu wniosków dowodowych, których przeprowadzenie może nastąpić wyłącznie na rozprawie, zasadne jest przyjęcie, że powód występuje jednocześnie o przeprowadzenie rozprawy.

III CZ 162/22 – postanowienie z dnia 18 maja 2022 r.

Brak jest jakichkolwiek przekonujących argumentów, aby rozstrzygnięcie przez sąd w postępowaniu nieprocesowym o roszczeniu o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, w przypadku zgłoszenia się kilku uprawnionych, na podstawie art. 15 ust. 4

ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (jednolity tekst Dz. U. z 2021 r., poz. 1208 ze zm.), kwalifikować jako sprawę z zakresu prawa rzeczowego, w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c.

II CSKP 34/22 – wyrok z dnia 31 maja 2022 r.

W przypadku, gdy oba świadczenia podlegające zwrotowi na podstawie art. 494 k.c. są podzielne, sąd, zamieszczając w wyroku zastrzeżenie o jednoczesnym zwrocie przez powoda świadczenia, może wskazać, że w razie spełnienia przez powoda części świadczenia na pozwanym spoczywa obowiązek spełnienia własnego świadczenia również w części, proporcjonalnie do rozmiaru świadczenia powoda. W tym celu konieczne jest również precyzyjne określenie przez sąd w zastrzeżeniu zamieszczanym w wyroku zasad rozliczania świadczeń w razie ich częściowego zwrotu.

II CSKP 380/22 – wyrok z dnia 15 czerwca 2022 r.

1. Jednostka samorządu terytorialnego, która nie wypłaciła beneficjentowi dotacji oświatowej kwoty dotacji w pełnej, należnej mu wysokości, po upływie roku, na który dotacja została przyznana, ponosi względem beneficjenta dotacji wyłącznie odpowiedzialność odszkodowawczą; źródłem tej odpowiedzialności jest art. 417 § 1 k.c.

2. W takim wypadku niewypłacenie przez podmiot publicznoprawny odpowiedniej kwoty stanowi źródło szkody (zdarzenie szkodzące), natomiast poszkodowany na ogólnych zasadach musi wykazać pozostałe przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, w tym poniesienie szkody w określonej

wysokości.

II CSKP 471/22 – postanowienie z dnia 15 czerwca 2022 r.

Artykuł 133 § 2c (obecnie art. 133 § 2³) k.p.c. ma zastosowanie wyłącznie w sytuacji, w której adresat pisma procesowego lub orzeczenia występuje w postępowaniu jako osoba reprezentująca podmiot wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego, likwidator, prokurent, członek organu lub osoba uprawniona do powołania zarządu. Przepis ten nie ma zastosowania w postępowaniu w przedmiocie pozbawienia adresata, na podstawie art. 373 Prawa upadłościowego, prawa prowadzenia działalności gospodarczej i pełnienia funkcji wymienionych w tym przepisie.

II CSKP 505/22 – wyrok z dnia 15 czerwca 2022 r.

Zgodnie z art. 442 § 1 zd. 1 k.c. i art. 442¹ § 1 zd. 1 k.c. w pierwotnym brzmieniu bieg przedawnienia roszczeń unormowany w tych przepisach rozpoczynał się w momencie, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. W okresie obowiązywania ww. przepisów przedawnienie nie biegło zatem od momentu, w którym poszkodowany w istocie nie posiadał jeszcze odpowiedniej wiedzy, choć, z obiektywnego punktu widzenia, powinien był lub mógł ją powziąć przy zachowaniu należytej staranności.

II CSKP 509/22 – postanowienie z dnia 15 czerwca 2022 r.

Brak daty sporządzenia testamentu własnoręcznego nie pociąga za sobą jego nieważności, gdy powstanie wątpliwości co do wzajemnego stosunku kilku testamentów jest wykluczone ze względu na ich treść.

II CSKP 247/22 – wyrok z dnia 20 czerwca 2022 r.

Cesja wierzytelności zabezpieczonej hipoteką, której skuteczność była zawieszona ze względu na brak wpisu wymaganego zgodnie z art. 79 ust. 1 zd. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361), staje się skuteczna z chwilą, w której na podstawie art. 1000 § 1 zd. 1 k.p.c. hipoteka wygasła, a na jej miejsce weszło prawo do zaspokojenia z ceny nabycia z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale ceny uzyskanej z egzekucji; prawo to przechodzi na nabywcę wraz ze scedowaną wierzytelnością (art. 509 § 2 k.c.).

II CSKP 27/22 – wyrok z dnia 24 czerwca 2022 r.

1. Po wznowieniu postępowania na podstawie określonej w art. 403 § 2 *in medio* k.p.c. sąd rozpoznaje sprawę w granicach powództwa lub apelacji, uwzględniając nowe fakty lub dowody, jeżeli są one dopuszczalne z uwzględnieniem charakteru i etapu wznowionego postępowania.

2. Jeżeli skargę o wznowienie postępowania wniesiono od wyroku sądu drugiej instancji oddalającą apelację, o dopuszczalności nowości we wznowionym postępowaniu rozstrzyga art. 381 w związku z art. 382 k.p.c.

II CSKP 252/22 – wyrok z dnia 24 czerwca 2022 r.

Kontrolna rola prasy urzeczywistnia się również w publikowaniu (emisji) materiałów o charakterze interwencyjnym, zmierzających do zwrócenia uwagi na zjawiska społeczne i problemy, z którymi borykają się pojedyncze osoby lub grupy osób, w celu poddania tych sytuacji ocenie odbiorców i wywołania reakcji właściwych organów lub instytucji.

II CSKP 312/22 – wyrok z dnia 30 czerwca 2022 r.

Przy ocenie prawidłowości skonstruowania żądania pozwu, a następnie sentencji wyroku uwzględniającego powództwo pauliańskie przeciwko osobie czwartej (ewentualnie kolejnym nabywcom) należy przyjąć, że wskazanie czynności dłużnika i żądanie jej ubezskutezczenia nie jest nieodzowne w powództwie skierowanym przeciwko dalszemu nabywcy korzyści, która wyszła z majątku dłużnika.

II CSKP 609/22 – wyrok z dnia 30 czerwca 2022 r.

Interes publiczny w rozumieniu art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (aktualnie art. 456 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych) należy spozstrzegać jako potrzebę ogółu lub określonej grupy społecznej; powinien on być ponadto pojmowany jako cel, dla którego zaspokojenia miało być realizowane określone zamówienie.

III CZ 243/22 – postanowienie z dnia 30 czerwca 2022 r.

Nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na wydany na podstawie art. 618 § 2 k.p.c. wyrok sądu drugiej instancji, uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do dalszego rozpoznania sądowi prowadzącemu postępowanie o zniesienie współwłasności.

II CSKP 369/22 – postanowienie z dnia 14 lipca 2022 r.

Nie przysługuje droga sądowa dla ustalenia na podstawie art. 189 k.p.c. nieistnienia prawa do ustalenia stawki procentowej i wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, jeżeli wcześniej taka stawka i opłata zostały ustalone na podstawie art. 221 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami w trybie postępowania określonym w art. 78-81 tej ustawy.

II CSKP 521/22 – wyrok z dnia 14 lipca 2022 r.

Roszczenie z umowy deweloperskiej ujawnione w księdze wieczystej nie jest skuteczne przeciwko egzekucji prowadzonej z nieruchomości, gdyż wpis ostrzeżenia o wszczęciu takiej egzekucji nie oznacza powstania praw nabytych przez czynność prawną w rozumieniu art. 17 u.k.w.h.

III CZ 228/22 – postanowienie z dnia 14 lipca 2022 r.

Ocena skutków czynności prawnej, dokonana na podstawie przepisów niemających w myśl reguł kolizyjnych zastosowania, prowadzić musi do uznania, że sąd nie rozpoznał istoty sprawy, nawet jeśli w prawidłowy sposób ustalił stan faktyczny sprawy i przedmiot samego żądania.

III CZ 10/22 – postanowienie z dnia 10 sierpnia 2022 r.

Na podstawie art. 426 § 1 k.s.h. możliwe jest udzielenie przez walne zgromadzenie pełnomocnictwa do reprezentowania spółki w sporze, którego przedmiotem jest istnienie uchwały walnego zgromadzenia.

II CNPP 6/22 – wyrok z dnia 3 listopada 2022 r.

1. Umowa przewozu nie wymaga formy pisemnej, chociażby ad probationem, z tego też względu nie mają do niej zastosowania ograniczenia dowodowe wynikające z art. 74 § 2 k.c.

2. Artykuł 41 ust. 1 konwencji z dnia 19 maja 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) ogranicza swobodę stron [art. 353¹ k.c.] w ustaleniu treści zawieranej umowy przewozu.

PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 18/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy przepis art. 43^{1a} § 1 pkt 1 k.k.w., wskazując że jedną z przesłanek pozytywnych prowadzących do udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w postaci orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, przy jednoczesnym nie zachodzeniu przeszkody w postaci braku skazania w warunkach przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., spełniony jest także, kiedy sprawca jest skazany w warunkach art. 65 § 1 k.k.?”

I KZP 19/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy przepis art. 43^{1a} § 1 pkt 1 k.k.w., wskazując że jedną z przesłanek pozytywnych prowadzących do udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w postaci orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, przy jednoczesnym nie zachodzeniu przeszkody w postaci braku skazania w warunkach przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., spełniony jest także, kiedy sprawca jest skazany w warunkach art. 65 § 1 k.k.?”

I KZP 20/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy przepis art. 43^{1a} § 1 pkt 1 k.k.w., wskazując że jedną z przesłanek pozytywnych prowadzących do udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w postaci orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności, przy jednoczesnym nie zachodzeniu przeszkody w postaci braku skazania w warunkach przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., spełniony jest także, kiedy sprawca jest skazany w warunkach art. 65 § 1 k.k.?”

I KZP 21/22

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Świdnicy przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy art. 14 fa Ustawy z 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095) stanowiący w ust. 1 że «w okresie obowiązywania stanu epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o przedstępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozporawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie» dotyczy także przestępstw skarbowych?»

2. Czy w sytuacji kiedy w postępowaniu przygotowawczym w sprawie o przestępstwa skarbowe toczyły się odrębne postępowania w formie dochodzenia, przy czym w świetle kwalifikacji czynu przyjętej w akcie oskarżenia, mogło się toczyć w takiej formie zaś po wniesieniu do sądu aktów oskarżenia w tych sprawach, w postępowaniu sądowym połączono sprawy do wspólnego rozpoznania i sąd I instancji wymierzył za przestępstwa skarbowe karę stosując jej nadzwyczajne obostrzenie na podstawie art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. (ciąg przestępstw):

- sąd odwoławczy winien orzekać w składzie trzech sędziów?
- zachodzi brak skargi uprawnionego oskarżyciela?”

I KZP 22/22

Wniosek Prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy pojęcie sprawy, o jakim mowa w art. 40 i art. 41 § 1 k.p.k. regulujących instytucję wyłączenia sędziego, odnosi się wyłącznie do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu czy obejmuje także sprawy i postępowania incydentalne, w tym takie, które mają miejsce w ramach sprawy głównej?”

UCHWAŁY IZBY KARNEJ

I KZP 8/22 – z dnia 16 listopada 2022 r. w składzie 7 sędziów na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego

W świetle art. 27 k.p.k. i art. 15 § 2 k.p.w. sądem funkcjonalnie właściwym do rozpoznania zażalenia na zarządzenie albo postanowienie wydane w ramach postępowania wznowieniowego w sądzie apelacyjnym, w wypadkach, w których ustawa przewiduje możliwość wniesienia takiego środka odwoławczego, jest sąd apelacyjny.

I KZP 14/22 – z dnia 16 listopada 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Wojskowego Sądu Garnizonowego w Szczecinie:

„Czy przepisy ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 988 z późn. zm.), a konkretnie Rozdziału III Działu V – Zatrzymywanie praw jazdy i pozwoleń oraz cofanie i przywracanie uprawnień do kierowania pojazdami, znajdują samodzielnie zastosowanie do zdarzeń mających miejsce poza granicami kraju

lub

czy podstawę ich zastosowania w tej sytuacji dla osób wchodzących w skład jednostek wojskowych wykonujących zadania poza granicami państwa może stanowić art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 396 z późn. zm.)?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

I KZP 19/22 – z dnia 6 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

„Czy przepis art. 43^{1a} § 1 pkt 1 k.k.w., wskazując że jedną z przesłanek pozytywnych prowadzących do udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w postaci orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku i sześciu miesięcy pzbawienia wolności, przy jednoczesnym nie zachodzeniu przeszkody w postaci braku skazania w warunkach przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., spełniony jest także, kiedy sprawca jest skazany w warunkach art. 65 § 1 k.k.?”

postanowiono połączyć sprawy Sądu Najwyższego zarejestrowane pod sygnaturami akt: I KZP 19/22 – pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zawarte w postanowieniu z dnia 14 listopada 2022 r., II AKzw 2193/22, oraz I KZP 18/22 – pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, zawarte w postanowieniu z dnia 26 października 2022 r., II AKzw 2192/22 – do wspólnego rozpoznania i rozpoznać je łącznie pod sygnaturą akt I KZP 18/22.

I KZP 20/22 – z dnia 6 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Gdańsku:

„Czy przepis art. 43^{1a} § 1 pkt 1 k.k.w., wskazując że jedną z przesłanek pozytywnych prowadzących do udzielenia skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w postaci orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku i sześciu miesięcy pzbawienia wolności, przy jednoczesnym nie zachodzeniu przeszkody w postaci braku skazania w warunkach

przewidzianych w art. 64 § 2 k.k., spełniony jest także, kiedy sprawca jest skazany w warunkach art. 65 § 1 k.k.?”

postanowił połączyć sprawy Sądu Najwyższego zarejestrowane pod sygnaturami akt I KZP 18/22 oraz I KZP 20/22 i rozpoznać je łącznie pod sygnaturą akt I KZP 18/22.

**PYTANIA PRAWNE DO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ
I SPRAW PUBLICZNYCH**

I NZP 4/22

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie VII Wydziału Gospodarczego i Własności Intelktualnej przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1) „Czy posiadanie zezwolenia, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 – tekst jedn. ze zm., obecnie: Dz.U. 2020.2028 – tekst jedn.), jest wymogiem formalnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wodociągowo-kanalizacyjnego w rozumieniu tej ustawy czy też elementem ładu organizacyjno-prawnego tego przedsiębiorcy?

2) Czy nakazanie zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 – tekst jedn. ze zm., obecnie: Dz.U. 2020.2028 – tekst jedn.), jest dopuszczalne wyłącznie wobec podmiotu posiadającym zezwolenie na prowadzenie zbiorowego odprowadzania ścieków, o jakim mowa w art. 16 ust. 1 i ust. 2 tej ustawy, także w przypadku, gdy podmiot ten stanowi spółkę z o.o. utworzoną przez gminę lub do której przystąpiła gmina (spółkę komunalną) i którą gmina ta wyposażyła w infrastrukturę potrzebną do wykonywania zbiorowego odprowadzania ścieków

oraz który spełnia pozostałe przesłanki do nakazania zawarcia umowy, opisane w art. 2 pkt 4, pkt 7 i pkt 20 oraz art. 6 ust. 2 ustawy?

3) Czy rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej odmowy zawarcia umowy o odprowadzanie ścieków, o którym mowa w art. 27e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. 2019.1437 – tekst jedn. ze zm., obecnie: Dz.U. 2020.2028 – tekst jedn.) powinno polegać wyłącznie na wyrażeniu nakazu jako ściśle określonego sposobowi rozstrzygnięcia wyrażonemu w ww. przepisie czy też powinno zawierać istotne elementy umowy określone w art. 6 ust. 3 tej ustawy?”

I NZP 5/22

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy dopuszczalne jest rozpoznawanie w trybie art. 41 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. z 2022 r., poz. 1375) sformułowanego przez stronę wniosku o wyłączenie sędziego z powołaniem się na zaistnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności, jeżeli sędzia objęty wnioskiem nie został wyznaczony do rozpoznania danej sprawy?.

2. Czy dopuszczalne jest rozpoznawanie w trybie art. 41 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. z 2022 r., poz. 1375), sformułowanego przez stronę wniosku o wyłączenie sędziego wyznaczonego do orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego?”

I NZP 6/22

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy dopuszczalne jest rozpoznawanie w trybie art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz. U. 2021 r. poz. 1805, ze zm.) sformułowanego przez stronę wniosku o wyłączenie sędziego wyznaczonego do orzekania w przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziego?”

PYTANIA PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

II ZZP 2/22

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy art. 107 § 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 365 ze zm.) – dalej powoływana jako u.s.p., w brzmieniu nadanym art. 4 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1259), a także art. 72 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1904 z późn. zm.) oraz art. 37 § 4 pkt 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2250), wyłączające odpowiedzialność dyscyplinarną w przypadku błędu w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów, wpływa na ocenę bezprawności zachowania sędziego (przekroczenia uprawnień lub niedopełnienia obowiązków) związanego z orzeczeniem przez niego wydanym ocenianego z punktu widzenia art. 165 lub art. 246 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny (Dz. U. z dnia 14 maja 1969 r. Nr 13, poz. 94 ze zm.) – dalej powoływana jako k.k. z 1969 r., albo art. 231 k.k.?”;

2. w przypadku odpowiedzi negatywnej na zagadnienie

sformułowane w pkt. 1:

Czy znamiona zbrodni przeciwko ludzkości w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 177) obejmują tylko i wyłącznie wielokrotne zachowanie sędziego, stanowiące zbrodnię komunistyczną określoną w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 177), polegające na bezprawnym działaniu sędziego w postaci wydawania (głosowania za wydaniem) orzeczeń stanowiących zbrodnię sądową podczas orzekania w trybie doraźnym na podstawie dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o postępowaniach szczególnych w sprawach o przestępstwa i wykroczenia w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U. z 1981 r. Nr 29, poz. 156), czy też jednokrotne takie zachowanie?;

3. Czy wobec treści art. 95 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 13, poz. 96 z późn. zm.) – stanowiącego odpowiednik obecnie obowiązującego art. 108 § 1 k.p.k. – statuującego bezwzględną zasadę tajemnicy narady, fundamentalny brak aprobaty przegłosowanego sędziego co do istoty rozstrzygnięcia, w sytuacji nieskorzystania przez niego z prawa do złożenia zdania odrębnego, umożliwia zwolnienie sędziego od tajemnicy narady sędziowskiej i przebiegu głosowania w postępowaniu o wyrażenie zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za czyn określony w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu?”

PYTANIE PRAWNE DO IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III PZP 6/22

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„a) Czy sąd w składzie 1-osobowym wynikającym z epizodycznych regulacji art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2021, poz. 1090) jest «sądem ustanowionym ustawą» w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka?

b) W wypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej na pytanie 2a), tj. uznania, że Sąd w składzie 1-osobowym nie jest «Sądem ustanowionym ustawą» w rozumieniu art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka czy zasadnym jest pomijanie w/w regulacji na podstawie art. 91 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i ukształtowanie składu Sądu w postępowaniu zażaleniowym na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, a zatem w niniejszej sprawie w oparciu o art. 767⁴ § 1¹ k.p.c. (skład 3-osobowy)?”

UCHWAŁY IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

III PZP 2/21 – z dnia 17 listopada 2022 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Warszawie

1. Sąd rozpoznający sprawę, pozbawiony możliwości skierowania do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego w trybie art. 193 Konstytucji RP o zbadanie zgodności z Konstytucją RP przepisu ustawy stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w sprawie ze względu na przyczyny wskazane w art. 59 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (jednolity tekst: Dz. U. z 2019 r., poz. 2393), może pominąć przepis ustawy, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją RP.

2. Odmawia podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

III UZP 5/22 – z dnia 23 listopada 2022 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

Przewidziany w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.) sposób liczenia okresu zatrudnienia na kolei nie ma zastosowania przy ustalaniu okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

III UZP 7/22 – z dnia 6 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Warszawie

Pobieranie emerytury z art. 24 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 29) wyłącza możliwość nabycia przez byłego pracownika kolejowego prawa do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 74 ustawy z dnia 8 września 2000 roku o komercjalizacji, restrukturyzacji, i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (j.t. z 2021 r. poz. 146), gdyż emerytura z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest emeryturą „powstałą” z tytułu jakiegokolwiek zatrudnienia (w tym dającego prawo do deputatu węglowego), ale przysługującą w związku z osiągnięciem określonego wieku emerytalnego.

III PZP 3/22 – z dnia 7 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Białymstoku

Doręczenie pełnomocnikowi strony odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem przez operatora pocztowego (art. 131 § 1 i § 3 k.p.c.), bez uprzedniego wydania zarządzenia o odstąpieniu od doręczenia w sposób wskazany w art. 15zsz9 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (jednolity tekst: Dz. U. z 2021 r., poz. 2095) jest skuteczne.

III PZP 4/22 – z dnia 14 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Rejonowego Katowice – Zachód w Katowicach:

„a) Czy sąd w składzie 1-osobowym wynikającym z epizodycznych regulacji art. 15z¹ ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2021, poz. 1090) jest «sądem ustanowionym ustawą» w rozumieniu art. 6 ust 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka?

b) W wypadku udzielenia odpowiedzi negatywnej na pytanie 2a, tj. uznania, że Sąd w składzie 1-osobowym nie jest «Sądem ustanowionym ustawą» w rozumieniu art. 6 ust 1 Europejskiej Konwencji Praw człowieka czy zasadnym jest pomijanie w/w regulacji na podstawie art. 91 ust 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i ukształtowanie składu Sądu w postępowaniu zażaleniowym na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, a zatem w niniejszej sprawie w oparciu o art. 767⁴ § 1¹ k.p.c. (skład 3-osobowy)?”

postanowiono na podstawie art. 390 § 1 zdanie drugie k.p.c. przekazać zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego.

III UZP 4/22 – z dnia 14 grudnia 2022 r. w składzie 3 sędziów
na pytanie prawne Sądu Okręgowego w w Poznaniu

Członkom rodziny ubezpieczonego przysługuje jednorazowe odszkodowanie także w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty mającego ustalone w decyzji organu rentowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.), który spełniał ustawowe przesłanki do przyznania mu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową (art. 13 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; jednolity tekst: Dz. U. z 2022 r., poz. 2189).